

Handläggare
Anna Hagelbäck
Telefon: 0850808379

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2019-09-26

Remiss om Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård i Stockholms län

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sänt förslag till överenskommelse om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård i Stockholms län på remiss till stadsdelsnämnden. Förvaltningen är positiv till det som framhålls i remissen, om att överenskommelsen ska syfta till att skapa en utskrivningsprocess som upplevs trygg och samordnad för den enskilde samt att oplanerade återinskrivningar inte ökar.

Förvaltningen ser dock med oro på den förkortade tidsfristen då det redan idag finns svårigheter i samverkansprocessen vid utskrivning från slutenvården. Överenskommelsen kräver total följsamhet från alla parter i förhållande till ansvarsfördelningen för att den enskilda brukaren ska uppleva samverkan vid utskrivning som trygg och samordnad.

Bakgrund

Den 1 januari 2018 trädde lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård i kraft och ersatte lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. I den nya lagen uttrycks att syftet är att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda som efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården. Lagen ska särskilt främja att en patient med behov av insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att patienten är utskrivningsklar.

Region Stockholm har sedan lagen trädde i kraft den 1 januari 2018 valt att fortsätta samverkan i enlighet med tidigare lag.

Den 13 juni 2019 beslutade Storsthlm¹ styrelse att rekommendera kommunerna att anta den regionala överenskommelsen som tidigast kan börja gälla den 1 januari 2020.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom äldreomsorgs- och socialtjänstavdelningen i samverkan med ekonomiavdelningen. Ärendet är behandlat i stadsdelsnämndens pensionärsråd 2019-09-23, i rådet för funktionshinderfrågor 2019-09-19 samt i förvaltningsgruppen 2019-09-19.

Ärendet

Den regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, ska enligt remissen, skapa en utskrivningsprocess som upplevs trygg och samordnad för den enskilde.

Överenskommelse har tagits fram i samverkan mellan Storsthlm och representanter för kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm och gäller utskrivningsprocessen för somatisk slutenvård inklusive en övergångsregel för utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Syfte är att ingen ska behöva vara kvar på sjukhus när hen inte behöver det och att den som behöver ska få sjukhusvård så länge hen behöver det. Vidare framgår att det är region och kommun som ska samordna insatser på alla nivåer med den enskilde i fokus.

Förhandlingen mellan ovan nämnda parter har framför allt avsett val av betalningsmodell och antalet fristdagar fram tills att kommunens betalningsansvar inträder.

Den tidigare lagen (190:1404) innebar en frist om fem vardagar i förhållande till att betalningsansvaret övergår till kommunen eller den öppna somatiska vården. Inom psykiatri har fristen varit 30 dagar. I överenskommelsen gäller två dagar, helgdagar inräknat, från den 1 januari 2020 till den sista oktober 2020 och därefter 1,3 dagar. Avseende psykiatrisk slutenvård gäller övergångsregler längst till den 1 juli 2021 eller till dess ett IT-stöd finns för

¹ Storsthlm är ett förbund som ägs av länets kommuner med syfte att stödja och utveckla den kommunala självstyrelsen inom länet, att tillvara kommunernas intressen, att främja samverkan mellan kommunerna och att hjälpa kommunerna nå sina mål om välfärd och service för medborgarna.

informationsöverföring för psykiatrins aktörer. Därefter en övergång till samma regelverk som för somatisk slutna hälso- och sjukvård.

I valet av betalningsmodell har kommunernas motiv varit att patienter och brukare ska vara i fokus. Den ska beakta kommunernas ekonomi, vara enkel att administrera och upplevas som rättvis. Betalningsmodellen ska också skapa incitament för att nå målen i överenskommelsen:

- En enskilde ska kunna lämna slutenvården när den behandlande läkaren bedömt att den enskilde är utskrivningsklar.
- Utskrivningsprocessen ska upplevas som trygg och samordnad för den enskilde.
- Alla involverade aktörer ska samverka effektivt och patientsäkert utifrån den enskildes behov.

Synpunkter och förslag

Stadsdelsnämnden har hittills haft få dagar med betalningsansvar för personer som meddelats färdigbehandlade av den slutna hälso- och sjukvården. Samtliga inom äldreomsorgen. I och med den nya lagen (2018:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård har tidsfristen för när betalningsansvar inträder förkortats, från fem till tre dagar, förutom utskrivning från den psykiatriska slutna vården där tidsfristen varit 30 dagar. Inom äldreomsorgen har det under året, till och med augusti 2019 förflutit mellan 3,6 till 4,1 dagar efter det att slutenvården meddelat om utskrivningsklar.

På grund av att det har varit få dagar med betalningsansvar inom äldreomsorgen bedömer förvaltningen att den nya överenskommelsen inte få stora ekonomiska konsekvenser. Med det resultat som angivits ovan kan ändå konstateras att det utan åtgärder, skulle utgå ett betalningsansvar.

Förvaltningen anser i likhet med vad som står i remissen att överenskommelsen ska verka för att oplanerade återinskrivningen inte ökar. Förvaltningens strävan är att istället minska de oplanerade återinskrivningarna.

Bilagan ”Utskrivningsprocessens gemensamma och enskilda åtagande” som åtföljer remissen måste ses som en väsentlig del i underlaget. Bilagan tydliggör inte hur ansvaret mellan den regional finansierade slutenvården, den öppna regionalt finansierade vården

och det kommunala ansvaret konkret ska fördelas. Bilagan saknar beskrivning av hur samverkan ska ske i praktiken. Redan idag finns det svårigheter i samverkansprocessen vid utskrivning från slutenvården varför förvaltningen ser med oro på den förkortade tidsfristen. Vidare kan det med den kortare utskrivningsprocess bli svårare att få till en hållbar planering när flera aktörer behöver vara inblandade. Exempelvis när det rör sig om personer som lider av en samsjuklighet med en psykisk funktionsnedsättning i kombination med beroendeproblematik och bostadslöshet.

Överenskommelsen kräver total följsamhet från alla parter i förhållande till ansvarsfördelningen för att den enskilda brukaren ska uppleva samverkan vid utskrivning som trygg och samordnad.

Att uppmärksammas bör även att det är den fasta vårdkontakten i öppna hälso- och sjukvården som kallar till att SIP (samordnad individuell plan). Förvaltningen ställer sig frågan om vad som händer om inte den öppna hälso- och sjukvården kallar till SIP inom stipulerad tid även om behov finns? Det råder vidare oklarheter avseende vad som ska hända om slutenvården inte meddelar mottagaren om att en patient är utskrivningsklar innan klockan 12 som anges i överenskommelsen.

Förvaltningen känner oro för att den minskade fristen ska försvåra möjligheten för vissa målgrupper att i lugn och ro välja utförare eller möjlighet att ta kontakt och besöka ett föreslaget boende. Detta medför att brukarnas självbestämmande och möjlighet till valmöjligheter inskränks. Boendeformer som stöd- och gruppboende har få platser och därmed långa köer, ibland flera år. Vidare finns inom socialpsykiatrin ett avtal mellan staden och utförarna. Enligt avtalet har utföraren tre veckor på sig att sätta igång en boendestödsinsats efter att de mottagit en beställning. Detta avtal måste vid föreslagen tidsfrist ändras så att insatser kan sättas in med kort varsel. Vidare är vissa målgrupper mer sköra och måste hanteras varsamt och en forcerad hantering kan ha en ogynnsam påverkan på dessa. Förvaltningen vill även framhålla att behovet av tjänsten "Tryggt mottagande" kan öka. Ett mer omfattande uppdrag kan komma i fråga för att säkerställa en god vård och omsorg för att bidra till en trygg och samordnad utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Äldreomsorgsavdelningen

Lindhagensgatan 76
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
stockholm.se

Av remissen framkommer att om primärvården inte kan ta emot en patient som är medicinskt färdigbehandlad inträder inte kommunens betalningsansvar. Förvaltningens erfarenhet är att slutenvården ofta förlitar sig på den enskildes uppfattning av behov i förhållande till hemförhållande. Därför görs inte alltid hembesök i den enskildes

hem inför utskrivning vilket kan medföra att adekvata hjälpmedel saknas.

Jämställdhetsanalys

Överenskommelsen bidrar till det jämställdhetspolitiska målet om att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa. Överenskommelsen säkerställer att en likvärdig vård över regionen.

Stadsdelsdirektör

Avdelningschef

Bilagor

1. Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län
2. Bilaga till Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län- (LUS)